

49260303 : สาขาวิชาพัฒนศึกษา

คำสำคัญ : กระบวนทัศน์/ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

พิทักษ์ สุพรรณ โณภาพ : กระบวนทัศน์ความคิดและการปฏิบัติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านดอนขุนวิเศษ ตำบลห้วยหมอนทอง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผศ.ดร.นรินทร์ สังข์รักษา, ผศ.ดร.ธีรศักดิ์ อุ๋นอารมย์เลิศ และ อ.พันเอก ดร.นเรศน์ วงศ์สุวรรณ. 218 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนทัศน์ความคิดและแนวทางการปฏิบัติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านดอนขุนวิเศษ ตำบลห้วยหมอนทอง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ กลุ่มชาวบ้านในชุมชนจำแนกตามสาขาอาชีพและบทบาทหน้าที่ในชุมชนจำนวน 21 คน เก็บข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์และวิเคราะห์เอกสาร การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ผลการศึกษาพบว่า

1. กระบวนทัศน์ความคิดและแนวทางการปฏิบัติของชาวบ้านดอนขุนวิเศษในช่วงก่อนการปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นไปในแนวทางของทุนนิยม กล่าวคือ มีทัศนคติมุมมองในเรื่องของการพึ่งพาสังคมภายนอกกว่าเป็นสิ่งจำเป็น และให้คุณค่าของเงินตราและวัตถุว่าเป็นเป้าหมายของชีวิต ส่งผลให้เกิดวิถีการผลิตเพื่อการค้า การบริโภคตามแนวทางบริโภคนิยม การแลกเปลี่ยนที่พึ่งพิงระบบตลาดและจากการจัดสรรตามความสามารถในการผลิต ชุมชนต้องตกอยู่ในภาวะพึ่งพิงกับสังคมภายนอก โดยพบว่าปรากฏการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นเนื่องจากการถูกแทรกแซงจากอุดมการณ์ทุนนิยม จนมีผลทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนไปสู่กระบวนทัศน์ในแบบทุนนิยม

2. กระบวนทัศน์ความคิดและแนวทางการปฏิบัติของชาวบ้านดอนขุนวิเศษภายหลังการปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีลักษณะของการบูรณาการแนวคิดในแบบพึ่งตนเองและแนวคิดในแบบทุนนิยม กล่าวคือ มีทัศนคติมุมมองในการให้ความสำคัญกับการพึ่งตนเองและให้คุณค่าเงินตราและวัตถุ น้ำใจและการแบ่งปัน และคุณค่าของความรู้ว่าเป็นสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิต ส่งผลให้เกิดวิถีการผลิตแบบผสมผสานทั้งการผลิตเพื่อบริโภคเองและการผลิตเพื่อขาย การบริโภคโดยใช้รายได้ปัจจุบันเป็นตัวกำหนด การรวมกลุ่มในการแลกเปลี่ยนเพื่อสร้างอำนาจการต่อรอง การจัดสรรตามความสามารถในการผลิตและการจัดสรรที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการแบ่งปัน โดยพบว่าปรากฏการณ์ดังกล่าวไม่ใช่ความเปลี่ยนแปลงในระดับของการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ เพียงแต่เป็นการปรับตัวของชุมชนในการอยู่ร่วมกับกระบวนทัศน์ในแบบทุนนิยม

ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2553

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1. 2. 3.

49260303 : MAJOR : (DEVELOPMENT EDUCATION)

KEY WORD : PARADIGM / SUFFICIENCY ECONOMY

PITAK SUPANNOPAPH : PARADIGM AND PRACTICE ACCORDING TO THE SUFFICIENCY ECONOMY APPROACH OF BAN DON KHUN WI SET COMMUNITY, TAMBON HUAY MORN THONG, KAMPHAENG SAEN DISTRICT, NAKHON PATHOM PROVINCE. THESIS ADVISORS : ASST.PROF.NARIN SUNGRUGSA,Ph.D. ASST.PROF.THIRASAK UNAROMLERT,Ph.D. SENIOR COLONEL NAREAD WONGSUWON,Ph.D. 218 pp.

Objectives of this research are to study paradigm and practice of villagers according to sufficiency economy approach of Ban Don Khun Wi Set community, Tambon Huay Morn Thong, Kamphaeng Saen district, Nakhon Pathom province. Qualitative research is used. People who gave data are villagers which were grouped according to occupations and roles on the village, total of 21 people. The data is gathered by documentary study and analysis, participant observation, and in-depth interview. The results show;

1.Paradigm and practice of the villagers before their life styles were changed into sufficiency economy which correspond with capitalism. This means that the villagers had viewpoints that they are external society dependent, money and objects are considered valued and became the goals of lives. As a result, the villagers had business production life style, they consumed based on consumerism, trading and exchanging based on marketing and allocated and distributed base on rate of production. Consequently, the villagers were under and relied on the external society. The causes of life style that it came from the intervention of capitalism ideology. And result in a paradigm shift to a capitalist paradigm.

2.Paradigm and practice of the villagers after the changing of life style according to sufficiency economy guidelines. The new life style is the integration between sufficiency economy and capitalism. This means that the villagers are giving the importance to self-sufficiency and they think that money, objects, kindness, sharing and knowing what is the necessity of lives are values. As a result, the villagers have production that integrates between the idea of produce for their own use and produce for selling, consume base on income, gathering into group to build power in negotiation when they are selling and trading, allocate and distribute base on productivity and sharing. The causes of changing in life style that it came from experiences and application of sufficiency economy. Last but not least, this research found that the phenomenon is not a change in the level of paradigm shift. Only the adaptation of villagers to coexist with the capitalist paradigm.

Department of Education Foundations Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2010

Student's signature

Thesis Advisors' signature 1. 2. 3.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่จากหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องรวมทั้งเป็นแรงบันดาลใจที่ดีในการทำงาน ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์ สังข์รักษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านคอยชี้แนะแนวทางกระตุ้นเตือนและเป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัยตลอดมา ขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร.ลุยง วีระนาวิน หัวหน้าภาควิชาพื้นฐานการศึกษาและประธานสาขาวิชาพัฒนศึกษา สำหรับความช่วยเหลือและกำลังใจที่มีให้ผู้วิจัยเสมอมา ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ อุ่ณอารย์เลิศ และอาจารย์ พันเอก ดร.นเรศน์ วงศ์สุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่กรุณาทุ่มเทเวลา กำลังกายกำลังใจ รวมทั้งการสนับสนุนที่ดีในทุกด้าน อาจารย์ ดร.สมชาย ลักขณานุรักษ์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ช่วยเติมเต็มข้อมูลในการทำวิจัยจนครบถ้วนสมบูรณ์ รวมไปถึงคณาจารย์ภาควิชาพื้นฐานการศึกษาทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และถ่ายทอดวิทยาการใหม่ๆ เพื่อให้ผู้วิจัยได้มีความรู้เพิ่มขึ้น

ขอขอบพระคุณชาวบ้านคอนขุนวิเศษทุกท่านที่ให้ความเอื้อเฟื้อเสมือนผู้วิจัยเป็นลูกหลานตลอดระยะเวลาที่ผู้วิจัยเข้าไปเก็บข้อมูล ขอขอบคุณเพื่อนๆชาวพัฒนศึกษารุ่น 4 ที่ให้มุมมองและแนวคิดที่ดีในการเรียนและการใช้ชีวิต รวมไปถึงมิตรภาพที่จะคงอยู่ยาวนานตลอดไป

ขอขอบพระคุณคุณพ่อกิมฮุน-คุณแม่สดศรี สุพรรณโณภาพ สำหรับความรัก ความเข้าใจ ความอบอุ่นและการเลี้ยงดูผู้วิจัยเป็นอย่างดี ขอขอบคุณคุณปฎิพร ธิติมงคล ที่เป็นพลัง เป็นแรงบันดาลใจ และกำลังใจทั้งในยามทุกข์และสุขเสมอมา ขอขอบพระคุณความหวังดีและความเอื้อเฟื้อจากทุกคนและทุกสิ่ง ไม่มีคำกล่าวใดจะสมบูรณ์ครบถ้วน ความสำเร็จในวันนี้เป็นสิ่งที่ตอบแทนทุกสิ่งทุกอย่างที่ทุกคนทุ่มเททำให้ด้วยความรัก